

מצב החירום בישראל והשפעתו על אוכלוסיית המחקר המוצגת במאמר "תפיסותיהם של מטופלים המתמודדים עם התמכרות כלפי טיפול בין-אישי ממוקד רגש"

אהרון שבי*

רקע

מצב החירום שפקד את ישראל בשבעה באוקטובר השפיע לרעה על חלק מהמטופלים שהשתתפו במחקר. יש מהם שנחשפו לאירועי הלוחמה שהתרחשו בדרום ובצפון הארץ וחוו אובדנים קושי ופגיעות.

השלכות מצב החירום על אוכלוסיית המחקר בעת זו

המלחמה הנמשכת גם בימים אלה מאיימת על משאביהם האישיים והתפקודיים של משתתפי המחקר. אוכלוסייה זו, המוחלשת גם בימים של שגרה, חווה בעת זו חרדה, חוסר ביטחון וטראומה. בקרב חלק ממשתתפי המחקר ניכרת נסיגה תפקודית וסמנים של בלבול, מועקה, סטרס, מצוקה וחזרה לשימוש מופרז בחומרים משני תודעה (סמים, אלכוהול ותרופות), לאחר שנים של ניסיון להתמודד עם בעיית ההתמכרות. דפוס פעולה זה של שימוש חוזר בחומרים נתפס כדרך לריפוי עצמי ולהתמודדות עם המצוקה הרגשית והנפשית, אלא שבפועל פעולה זו מקשה עד מאוד על האוכלוסייה ועשויה להובילה לחזרה למעגל ההתמכרות.

השלכות מצב החירום בישראל על האוכלוסייה הנחקרת בעוד עשרים שנים

השלכות מצב החירום על משתתפי המחקר בטווח הקצר והארוך תלויות באופן מכריע בדפוס התמודדותם עם מצב משברי זה. משתתפי המחקר אשר מוותרים בעת זו על קבלת סיוע ועל התחברות לקהילה תומכת וקבלת טיפול משלים רפואי ופסיכוסוציאלי, עשויים לחוות פוסט-טראומה, קושי אישי משפחתי ותעסוקתי וחוסר ביטחון, ולמצוא עצמם במעגל סגור של התמכרות. לעומתם, אותם משתתפי המחקר אשר כבר כעת עושים מאמצים להתמודד עם הקשיים ומקבלים סיוע, לרבות טיפול בחוויית הטראומה, יצליחו, להערכתנו, להתאושש. לפיכך ההתערבות המומלצת עם משתתפי המחקר היא טיפול בטראומה אקוטית ובהתמכרויות אשר יקנו לאוכלוסייה זו השקפה קוגניטיבית חלופית לחוויית הזיכרון הטראומטי, ויאפשרו לה לווסת רגשות ולהטמיע רגשות חדשים של ביטחון ומסוגלות. השתתפות האוכלוסייה בטיפול חיונית להשגת רציפות תפקודית, חוסן אישי ומסוגלות, אשר יובילו להפחתה או להפסקה של השימוש החוזר בחומרים ולתפקוד תקין הן בטווח הקרוב והן בטווח ארוך.

*אהרון שבי, החוג לקרימינולוגיה קלינית, אוניברסיטת אריאל.